

Suomenkakara sotalapsena

Annelie Hollo

Annelie Hollo

Suomenkakara sotalapsena

© 2024 Annelie Hollo

Taitto, kannen suunnittelu ja värikuvat: Sirkka Leppänen
Mustavalkokuvat: Kotiarkistot

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-8587-4

Sisälllys

Lukijalle.....	7
Perheeni Suomessa	9
Perheeni Ruotsissa.....	15
Torsås.....	17
Öölanti	20
Uuden elämän alku	32
Meidät häädetään.....	47
Äidin sairastaminen ja kuolema	54
Suomesta Saksaan.....	60
Oma huone Käpylässä	66
Kesätöitä ja matkoja	78
Pääsin ylioppilaaksi	83
Asettuminen Ruotsiin	90
Oma koti	98
Viestejä Öölannista.....	103
Kiitokset	107
Jälkisanat	108

Lukijalle

Kun lapsuudenystäväni ja entinen naapurini Sirkka Leppänen pyysi minua kertomaan muistikuvia talosta ja kadusta missä synnyin, en ensin suostunut, koska minulla on talosta myös ikäviä muistoja. Asuin talossa kolmessa vaiheessa. Ensimmäisestä vaiheesta en muista mitään, koska minut lähetettiin puolitoistavuotiaana Ruotsiin sotalapseksi. Kun minut lähes seitsemänvuotiaana kidnapattiin Ruotsista takaisin Käpylään, minulla ei ollut tietoa omista vanhemmistani eikä veljestäni. Opin kuitenkin rakastamaan omaa äitiäni, mutta isääni en koskaan osannut hyväksyä. Talossa ei ollut hyvä asua varsinkaan kolmannessa vaiheessa, jolloin äitini ei enää ollut elossa.

Kasvatusvanhempani ja omat vanhempani taistelivat ankarasti kummat heistä saivat pitää minut luonaan. Kun molemmat pariskunnat erosivat, puoliset riitelivät myös keskenään samasta asiasta. Itse kaipasin takaisin Ruotsiin. Sain kuitenkin Suomessa hyviä ystäviä, josta mielelläni kerron. Kerron myös kouluajastani ja miten päädyin taas Ruotsiin ja jäin sinne.

Tämä kertomus perustuu muistikuviiini näistä elämäni eri vaiheista, sekä suomalaisten ja ruotsalaisten vanhempieni kirjeenvaihtoon keskenään ja minun kanssani. Valitettavasti vain osa tästä kirjeenvaihdosta on säilynyt. Lisäksi käytettävissäni on ollut viranomaisten kanssa käytyä kirjeenvaihtoa.

Tukholmassa 25.11.2024

Annelie Hollo

Perheeni Suomessa

Vanhempani, isäni Arvo Hollo (s. 1904) ja äitini Margot Hollo (os. Leitgeb, s. 1913), olivat Askolantie 7:n ensimmäiset omistajat. Talon oli rakentanut rakennusmestari Back, joka rakensi alueelle useita taloja. Askolantie sijaitsee Käpylässä noin 7 kilometriä Helsingin keskustasta pohjoiseen lähellä päärataa.

Perheeseen kuului myös pari vuotta vanha, Hasseksi kutsuttu veljeni Hans (s. 1937). Hän oli syntynyt Hermannissa, minne isä ja äiti olivat muuttaneet naimisiin mentyään. Vuokralaiseksi Askolantielle he ottivat äidin ystävän vapaaherratar Dolores Silverhjelmin, joka muutti sinne äitinsä ja poikansa Thorolfin kanssa. Äidin ja rouva Silverhjelmin ystävyys katkesi myöhemmin vanhempieni juhlien jälkeen, joissa rouva Silverhjelmin oli ruvennut tanssimaan pöydällä. Se oli äidistä törkeää.

Isä ja äiti olivat molemmat aikoinaan ulkoilmaihmisiä. Molemmat pitivät suunnistuksesta, ja isä harrasti lintujen tarkkailua sekä ampumahiihtoa, josta hän sai monta palkintoa. Äiti taas ratsasti, pelasi tennistä, purjehti ja meloi. Hänellä oli oma kanootti, jolla hän mm. meloi yksin Ahvenanmaalle. Siellä hän myös tapasi isäni ensimmäisen kerran. Äiti oli Helsingfors Segelsällskap -pursiseuran (HSS) tilintarkastaja. Molemmat vanhempani pitivät myös musiikista, isä soitti mandoliinia ja äiti pianoa. Äiti oli oppinut pianonsoittoa isoäidiltään Ellen Kolströmiltä (os. Brander), joka leskenä opetti sekä pianonsoittoa että urkujensoittoa ja hän myös sävelsi.

Suomalainen perheeni: Hasse, isä, minä ja äiti.

Sotalapseksi Ruotsiin taaperona viety Annelie ei muistanut Suomen kodistaan ja perheestään mitään. Kasvatusvanhemmat tarjosivat turvaa ja rakkautta eivätkä olisi millään tahtoneet luopua hänestä rauhan tultua. Lopulta lähes viisi vuotta jatkosodan päättymisen jälkeen Annelien tati onnistui tuomaan hänet takaisin syntymäkotiin Helsingin Käpylään.

Kotiinpaluu ei ollut onnellinen loppu, vaan alku uusille koettelemuksille: lapsi yritti jakaa lojaalisuutensa biologisten vanhempiansa ja kasvatusvanhempiansa välillä. Kertomus sukeltaa syvälle inhimillisiin tunteisiin, sodan varjostamaan lapsuuteen ja aikuistumiseen, jossa kulttuurien ja kotien rajat hämärtyvät.

Annelie Hollon kirja on samalla yksilöllinen ja universaali. Se kertoo suomalaisesta ja ruotsalaisesta perheestä, juurista ja rakkauden kaipuusta maailmassa, joka pakotti monet lapset etsimään paikkaansa yhä uudelleen.

